Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

tantum poſt quos et videbitis me reſurgentem a mortuis· poſ
ſunt vlterius dicta verba tercio mō exponi· put infra dicet i· z·
pte euangelii· Scdo ponit diſciploꝝ dubitatio: dixert ḡ ex di
ſcipulis eius adinuice: non qd oēs ſed aliqui ex eis: quid eſt h
·i· quid vult ſignificare hoc: q̄ dicit nobis modicū et non vide=
bitis me· ⁊ iterꝝ modicū et videbitis me· q̄ꝛ vado ad prēm: hec
em̄ verba obſcura erāt anteq̄ eſſent ipleta. cui9 obſcuritatis ſm
Cri. duplex erat cauſa· vna q̄ꝛ triſticia mortis xp̄i amouebat in
telligentiam a mente diſciploꝝ· Altera q̄ꝛ videbat xp̄s impli=
care ꝯtraria. ſi em̄ viſuri erāt eum quō dixit· vado ad prēm. Si
vero ad prēz erat iturus· quō dicit videbitis me· Tercio ponit
illud in quo erat tota difficultas dubitacōis aploꝝ· dicebāt ḡ
quid eſt hoc qd dic̄ nobis modicū ·i· quid intelligit p modicum:
neſcim9 quid loquit̄: ſuam ꝓfitentur impitiam qua ꝑpter me=
ruerunt doceri a xp̄o· Secunda pars ¶

Ecundo cum dr̄. Cognouit aūt· Soluit xp̄s diſcipu
loꝝ dubium obſcure ſentencie· et tria facit· Primo re
petit xp̄s dubitacōez eoꝝ vt melius ſoluat: Cogno
uit aūt ihus quia volebant eū interrogare· tāq̄ ma
giſtꝝ· Solus deus eſt qui nr̄as ꝯgnoſcit voluntates· Et facili9
poteſt ſciri quid cogitet intellect9· q̄ꝫ quid velit affectus: Et di=
xit eis de quo queritis inter vos: nec tn̄ vllus vr̄m ſcit rn̄dere
q̄ꝛ dixi: vobis: modicū et non videbitis me· ⁊ iterꝝ modicū et
videbitis me: Conſiderandū eſt ad euidenciam ſolucōis quam
xp̄s dedit· q̄ ista verba alio mō exponi poſſūt ſm· Au· pter du
os modos ſupius dictos· hoc ſcꝫ mō· modicū tpis ſupeſt. ſ· vſ=
q̄ꝫ ad aſcenſionē· ⁊ etiā tunc iā non videbitis me· q̄ꝛ ex q̄ xp̄us
aſcendit in celum. non vidert eum apl̄i· et iterꝝ modicū tēpus
erit. vita ſcꝫ vniuſcuiuſq̄ꝫ aploꝝ· vita ei pn̄s modica eſt· ⁊ p9
iſtud modicū videbitis me in regno celoꝝ· Ysa· regez in decore
ſuo videbūt. ex quo em̄ xp̄s iſta verba dixit apl̄is modicū erat
tpis. et ex tunc non erant eū viſuri· quādiu manebant carne
mortali· Sed q̄ꝛ tempus vite hoīs modicū erat iō poſt iſtud mo
dicum videret eum in celo· qd totum ꝯtingit ꝑpter id qd ſequit̄
q̄ꝛ vado ad prēm· quia cum die quadrageſimo aſcenſurus erat
ad prēz. iō poſt modicū eū non erant viſuri· Item ꝑpter hoc idē
quia iuerat ad prēz· iō poſt modicū vite pn̄tis viſuri erāt ipm
in regno celoꝝ· Iſtam aūt expoſicōem ſatis innuit dn̄s in hys
que ſequnt̄ dicens apl̄us debere plangere et triſtari in modico
vite pn̄tis. ad modum mulieris pientis ſed poſt ea gauiſi ſunt
eterno gaudio· ¶ Nota quia in rei veritate modicum ē

tempus vite hoīs · ⁊ ipm̄ modicum intranſitu eſt · Jac. 4 · Que
em̄ eſt vita vr̄a · vaporē ad modicū parēs, ⁊ deinceps extermi
nabit · vita em̄ nr̄a ad plus eſt centum annoꝝ · licȝ pauci tn̄ vi
uant · et tn̄ centum anni reſpectu eternitatis minus ſunt q̄ȝ gut
ta aque reſpectu maris · aut calculu s reſpectu arene. aut momē
tum reſpectu tp̄is · Eccle · 18. Numerus ān̄oꝝ vite hoīm vt mlͭ
tum centum anni. quaſi gutte aque maris deputati ſunt. ⁊ ſicut
calculus arene · ſic exigui anni in die eui · Voluit aūt de9 vt mo
dicum eēt tempus vite hoīs. p̄mo quidem vt hoīes vitaȝ pn̄teȝ
ↄtemnerent ⁊ celeſtē p̄mam deſiderarent · qm̄ vt dr̄ in phicis ·
qd̄ modicū eſt ꝑ nihilo accipit intellectus · vere nihil eſt tempuſ
vite pn̄tis. Job · 7 · Nihil em̄ ſunt dies mei · ⁊ p̄s · que ꝑ ni hilo
habent eoꝝ anni erunt · ſed aliq̄ ac ſi vita pn̄s eſſet magni pre
cii ꝓcurent ſibi in hoc mundo eternitatem congregando diuitiaſ
appetendo dignitates · ⁊ palatia edificando · ac ſi nunq̄ȝ eēnt mo
rituri · iſti tales cum deberent ↄtemnere qd̄ nihil eſt in pn̄ti · ⁊ ap
petere eternitatem celeſtis vite · ↄtrarium faciunt q2 ꝑ nihilo ha
bent terram deſiderabilem · Sed audiamus quē habeant fructū
de multis diuiciis quas ↄgregant. Deu · 28 · Sementem multā
iaces et modicum ↄgregabis · Scd̄o modicū eſt vite pn̄tis vt il
lud totum ad opus dei hoīes expendant. ſi ei longa eſſet vita
nr̄a. forte tederet aliquos diu bene opari. nunc vero breuis eſt.
et id̄ tota deo tribuat̄ · q2 vt dr̄ · Lu · 16. qui in modico tp̄e ini=
quus ē. nō eſt dubiū q in maiori tp̄e eſſet iniquus · Tercio vi
ta pn̄s modicum eſt · vt hoīes citius ipſius vite ꝑicula et temp=
tamenta euadant · tota em̄ vita pn̄s tamptationib9 · ꝑiculis. et
aduerſitatib9 expoſita eſt · Tendit em̄ dyabolus laqueos temp
tationum quaſi in om̄i creatura · ⁊ qd̄ magis ꝓuocat dyabolū
ad temptandum eſt · q2 ſcit q modicū eſt tempus vite nr̄e · ⁊ q
cito euadimus manus eius. Apo. 12 · Ve terre et mari. q2 deſcē
dit dyabolus ad vos · habens iram magnam · ſciens q modicū
tempus hr̄ · bonum eſt igit̄ homini · vt modica ſit vita eius · dif=
ficile em̄ eſſet euadere temptationes · ſi longo viueret tp̄e quē=
admodum difficile eſt diu ꝑſiſtere in cogitatione temptationis
quin aīm9 ↄſentiat Sap̄ · 4 · Raptus eſt ne malitia immutaret
intellectum eius ⁊c. Quarto voluit deus modicam eſſe vitam p̄
ſentem vt hoīes cito ad ſe reduceret · ſic em̄ eos diligit vt diu ſi
ne eis eſſe nolit · Jo · 17 · pr̄ quos dediſti mihi volo vbi ſum ego
et illi ſint mecū. Quinto voluit deus modicū eſſe tempus vite ·
vt hoīes modicū laborarent. ne deficerent · et tn̄ modico labori
multum p̄mium tribueret · Eccle · 5 · Modicum laboraui ⁊ inueni

mihi multam requiem· vere labor eſt modicus· qꝫ non ſunt cõ-
digne paſſiones huius t̄pis modica ad futuram gl̃iam ꝛc· Ro·
8· ¶ Scd̄o ponit̄ reſponſio et quid ſit dictũ· modicũ et non
videbitis me· et iterũ modicum et videbitis me· nõ declarauit
in ipſis verbis ſed in eo ꝙ futurum erat ex abſentia· et iterũ ex p̄
ſentia xp̄i· Ex abſentia eñ paſſuri erãt ap̄li triſticiã. ex p̄ñtia ve
ro gaudiũ hoc eſt igit̄ qđ dic̄: Amen amẽ dico vobis· i· vere ve
re dico vobis· que geminatio iuramenti infallibilitatem rei ſig-
nificat: quia plorabitis et flebitis vos: hoc ideo qꝫ modicum ꝛ
non videbitis me in triduo mortis mee· Eſt aũt differentia int̄
plorare et flere· ille eñ flet cui lacrime ab oculis fluunt. ſed ille
plorat qui etiã ex ore plangendo vocem emittit· non eſt aũt du
bium quin ap̄li planxerint in triduo mortis. quo eum non vide
runt· Mar· 16· dr̄· ꝙ Maria magdalena nunciauit xp̄i reſurre
ctionem lugentib⁹ et flentib⁹ diſcipl'is: mundus aũt gaudebit
gauiſus eſt mundus de morte xp̄i· homines viz mundani a qui
bus fuit occiſus· qui gaudent cum male fecerint· et exultant ĩ re
bus peſſimis: vos aũt ꝯtriſtabimini: triſtes eñ erant ap̄li đ ne
ce ſui dñi· Jo. 16· quia hec locutus ſum vobis me· ſ· moriturum
triſticia impleuit cor vr̃m· nec mirũ ſi triſtes erant. qꝫ ablatus
eis erat ꝯſolator; Sed triſticia vr̃a vertet̄ in gaudium: qñ iterũ
modicum ꝛ videbitis me a mortuis reſurgentem. Jo· 24· Gaui
ſi ſunt diſcipuli viſo dño· Heſt· 9· Luctus atq; triſticia in hyla
ritatem et gaudium ꝯuerſe ſunt· ¶ Nota ꝙ licz modicũ
ſit tẽpus vite p̄ñtis. cum fletu tñ ꝛ ploratu ꝑtranſeunt illud fi-
deles hoĩes· quia ſunt ꝑegrinantes a xp̄o· et nondum ſibi con-
iuncti p̄mo quidem plorant qꝫ a lumine celeſti tru ſi ſunt in hãc
vallem miſerie et tenebrarũ pc̄to p̄moꝝ parentum· Tre· 1· Plo
rans plorauit in nocte· in qua ſunt tenebre ꝓpter quam cauſam
oẽs qui naſcunt̄ in hanc vitam plorantes eã ingrediunt̄· Sap·
7· Primam vocem ſimilem oĩb⁹ emiſi plorans· Item flent recor
datione celeſtis patrie· a qua ſunt adhuc exules· p̄s Sup flumi
na babilonis illic ſedimus et fleuimus· dum recordaremur tui
ſyon· Item fleuit ꝓpter ꝓlongationem preſentis vite· vnde re-
tardantur a gl̃ia· 2· Re· 15· Dauid aſcendebat cliuum oliuarũ
ſcandens et flens operto capite· et nudis pedib⁹ incedens· aſcẽ
dunt ei viri ſcti cliuũ oliuarũ· montẽ. ſ. celeſtis aſcenſionis· in q̃
plantate ſunt oliue ſcti viz eterne viriditatis· et aſcendũt ſcan
dendo đ virtute in virtutẽ. flentes tñ qꝫ ſunt in valle lacrimarũ
nimio t̄pe· Item flent etc̃ ex corde pro commiſſis pc̄tis· Joh. 2·
Conuertimini ad dñm· in toto corde vr̃o· in ieiunio· fletu. et

planctu. et ſcindite corda veſtra. et non veſtimenta vr̄a. Prete
rea flent ꝓpter bona ſpiritualia ꝑdita. Gen. 29. de eſau legit ꝙ
eiulatu magno fleuit ante. Iſaac ꝓ ꝑditis bonis primo genitu
re. flent etiā ꝓ afflictione primoꝝ. Job. 3. Flebam quondā ſu
ꝑ eo q̄ afflictus erat et ↄpatiebat̄ aīa mea paupi. Plorant de
niq̄ ꝑſecutores eccleſie. Jere. 13. plorans plorabit. et deducet
oculus meus lacrimā. quia captus eſt grex dn̄i plorant et ꝑdi
tionem et pc̄ta multorum. Eccl'. 22. Sup mortuum plora. defe
cit em̄ lux eius. et ſup fatuum plora. Defecit enim ſenſus eius.
Jere. 9. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontē la-
maruz et plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. plo
rant etiaz qui in tantis triſticiis adhuc diſtant a ↄſulatorē xp̄o
Tre. 1. Jdcirco ego plorans et oculus meus deducens aquam.
q̄ a longe factus eſt a me ↄſolator. ↄuertens aīam meam. flēt
etiā orando vt ab oīb; dictis miſeriis liberent̄. ſcientes ꝙ oratio
lacrimoſa exaudit̄. ps̄. Exaudiuit dn̄s vocem fletus mei ꝛc.
R Sz eſt ſciendū ꝙ dū ſic triſtant̄ ſancti viri mundus tn̄ gau
det et exultat. gaudent quippe mundi amatores in cōmeſſatio
nibus et ebrietatibus. Yſa. 25. Ecce gaudium et leticia occide
re vitulos et iugulare arietes. comedere carnes. ꝛ bibere vinū
Jn quoꝝ ꝑſona dicitur. Eccl'es. 8. laudaui ego leticiam ꝙ nō
eſſet homini bonū ſub ſole. niſi ꝙ comederet ꝛ biberet atq̄ gau
deret. Gaudiuz etiaz eoꝝ eſt in cubilibus ꝛ ī pudiciciis. Judi.
15. omnes populi gaudebant cū mulieribus ꝛ virginib9 Eoꝝ
etiam gaudiuz eſt in ſonis et melodiis. Job. 21. tenent timpa
num et cytharam et gaudent ad ſonum organi. ducunt in
bonis dies ſuos. et in pūcto ad inferna deſcendunt. Eoꝝ etiā
gaudium eſt in ſolaciis et vanitatib9 ſicut in choreis iſtrionib;
et fabulis atq̄ nouis Ezech. 35. plauſiſti manu et percuſiſti pe
de. et gauiſa es cum toto affectu. gaudium deniq̄ eoꝝ eſt in ra
pinis auferendo bona proximoꝝ Yſa. 32. gaudium onagroꝝ
paſcua gregū. in hoc eniz gaudent vt depaſcant̄. greges pau
perū. pauperes enim ſunt cibus et preda diuitum. Gaudium
etiaz eoꝝ eſt de infortuniis et aduerſitatib9 alioꝝ Jſti ſūt qui
gaudent in iniquitate. vt dicit̄ Eccle. 19. gaudiū igit̄ mundi ē
tale ſic falſum. ſic vanum. ſic iīquum. eſt eī ſimile gaudio pue
roꝝ qui pocius gaudent accipere pomuz q̄ auꝝ. Et eſt ſimile
gaudio freneticoꝝ qui gaudent ī ſuis fantaſiis Et eſt ſimile ir
rationabiliū animaliū. que gaudent poti9 eſſet in fimo q̄ in ſe
rico. tale gaudiuz quia eſt ſicut fum9 deficiet cito Job. 20. lauſ
impiorū breuis et gaudium ypocrite ad inſtar puncti. Jac. 4.

Riſus veſter in luctum conuertetur · et gaudium in merorem.
L Sancti vero qui non querunt gaudia pñtis vite · gaudebũt
in celeſtib9. ꝑmo quidem de viſione claritatis vultus dei · ps · le
tificabis eũ in gaudio cũ vultu tuo · Et iterũ adimplebis me leti
cia cũ vultu tuo. delectacões in dextra tua vſq3 in finem · Item
gaudebunt q2 euaſerũt vite pñtis miſerias ꝑ quib9 plorabant ·
ps · Conuertiſti planctũ meum in gaudium mihi · ɔſcidiſti ſaccũ
meũ · ⁊ circumdediſti me leticia · Item gaudebũt q2 vicerunt ini-
micos humani generis · carnem · mundũ · demonia. z · Pharal·
zo · Reuerſi ſunt in irl'm cum leticia magna · eo ꝙ dediſſet eis
dñs gaudium de inimicis ſuis · Itez gaudebunt de conuerſione
pctoꝝ · Lu · 15. Gaudium erit in celo ſup vno pctore penitenciã
agente. Item gaudebit vnuſq́ſq3 de beatitudine ⁊ gaudio alteri
us · 1 · Cor · 12 · Si gl'iat' vnum membꝝ gaudebunt oĩa membra
ſic igit' gaudent ſancti · et hoc gaudium eoꝝ non eſt momenta
neum ſed eternũ · Iſa · 51 · Qui redempti ſunt a dño reuertentur
et venient in ſyon laudantes. leticia ſempiterna ſup capita eoꝝ
Gaudium et exultacõem tenebũt ⁊c. Tercia pars · M
Ercio cum dicit'. Mulier cum parit: adducit cõgruũ
dictoꝝ exemplũ · ⁊ duo facit · ꝑmo namq3 ꝑponit ſi-
militudinem mulieris ꝑientis: mulier cũ parit triſti
ciam hʒ: nullum enĩ aĩal tm̃ dolet in partu ſicut mu
lier · ꝑut dr̃ li°. de generacõe aĩalium · Quia venit hora eius: ho
ra viz q̃ eã pati oꝑtet: Cũ aũt peperit puerꝝ: maius gaudium ẽ
de puero · quaz de puella: iam non meminit preſſure: doloris:
ꝓpter gaudium · q2 natus eſt hõ in mundũ: dr̃ mulier non re-
cordari preſſure · q2 actu non ɔſiderat de ea · ⁊ ſi ɔſiderat · non tñ
cum triſticia. iõ vere non meminit · quia mai9 eſt gaudiũ ď na-
to puero q̃3 fuerit triſticia in ꝑtu · Scđo ſimilitudinẽ applicat ad
ꝓpoſitũ: Et vos igit' · nunc quidem: tp̃e preſentis vite · qđ qui-
dem temp9 recte nunc dr̃ · q2 ɔpatũ ad eternitatẽ eſt ſic momen
tum et inſtãs · qđ eſt breuiſſimum: triſtitiã habetis: ad modum
mulieris parientis · q2 iſto modico tp̃e non videbitis me: iterũ
aũt videbo vos · i · ſcđm Alchimũ me vobis viſibilem demõſtrabo
iterꝝ igit' modicũ et videbitis me reſurgentem a mortuis · et in
regno celoꝝ: ⁊ gaudebit cor vr̃m: ſic mulier gaudet nato pue
ro nec hoc gaudium erit ſenſibile quale eſt gaudiũ pecoꝝ ⁊ pec
catoꝝ · nec erit gaudium imaginariũ · quale ẽ dormientiũ · nec
rurſus erit gaudium fantaſticum q̃le eſt gaudiũ ſtultoꝝ · ſʒ erit
gaudium cordis intelligibile · ſ · ſpũale quale eſt gaudium ãge
loꝝ N Et gaudium vr̃m nemo tollet a vobis: ſtabile igit'

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN